

Datum : 4 april 2006
Aan : Commissie Cultuur, Zorg en Welzijn van 24 april 2006
Van : Voorzitter ad hoc van de Toekomst Ondersteuning Mantelzorg, Tel.: 258 2360
H. Overbeek (ondersteuning H. Schoen adjunctgriffier)
Onderwerp : Voorstel voor het indienen van een gezamenlijk amendement bij de voorjaarsnota
2006 nav de motie Ondersteuning Mantelzorg van 7 november 2005

Stateninitiatief Regionale ondersteuning Mantelzorg bij de Voorjaarsnota 2006

Op 7 november 2005 is bij de begrotingsbehandeling 2006 een statenbreed ondersteunde motie aangenomen (zie bijlage 1) over de ondersteuning van de mantelzorg in onze provincie. De motie verzocht aan de statencommissie ZCW om in overleg met GS een provinciale visie te formuleren op de ontwikkeling van de regionale steunpunten tot 2010 en om de uitkomsten daarvan te betrekken bij de voorjaarsnota 2006.

De commissie ZCW heeft uit haar midden een ad hoc commissie geformeerd onder aanvoering van het lid Overbeek (overige leden Pieper-Hagen, Hooijer, Koopmanschap, de Vries, van Kranenburg, Schiedon, Bisschop). Zij hebben zich ambtelijk laten adviseren over de stand van zaken (zie bijgevoegde notitie, bijlage 2). Vervolgens is een bijeenkomst belegd met vertegenwoordigers uit het veld (coördinator van een van de steunpunten, vertegenwoordiger landelijke mantelzorgorganisatie Mezzo, betrokken wethouder) en ambtelijke vertegenwoordigers.

De uitkomsten van een en ander leiden tot de volgende conclusies over de ondersteuning van de mantelzorg tot 2010 in onze provincie:

1. Er is een blijvende en eerder toe- dan afnemende vraag naar kwalitatief goede mantelzorg en daarmee ook naar ondersteuning van de mantelzorgers;
2. Het instellen van regionale steunpunten mantelzorg is indertijd mede een provinciaal initiatief geweest;
3. Gelet op de landelijke ontwikkelingen in het bijzonder de WMO zal de mantelzorg allereerst een gemeentelijke taak worden in de nabije toekomst (naar verwachting per januari 2007). Daartoe worden ook de rijks gelden voor regionale steunpunten toegevoegd aan het gemeentefonds;
4. Wel zal er altijd behoefte blijven aan vormen van bovenlokale ondersteuning (zoals scholing, implementatie nieuw projecten/beleid, coördinatie);
5. De precieze toekomstige rolverdeling tussen lokaal en regionaal wordt later in 2006 duidelijk als rijksbeleid nader ingevuld wordt en ook als de resultaten bekend zijn van het eigen Utrechtse provinciaal onderzoek naar de toekomst van regionale steunpunten mantelzorg dat nu uitgevoerd wordt door Alleato;
6. Tot slot is duidelijk dat de regionale steunpunten tijdelijk steun nodig hebben in de overgangssituatie om continuïteit van bestaande taken te garanderen.

Gevraagd commissiebesluit:

Derhalve is het voorstel om bij amendement bij de voorjaarsnota een bedrag van maximaal 150.000 euro te reserveren en GS te verzoeken om een plan uit te werken voor tijdelijke ondersteuning van de mantelzorgsteunpunten in de provincie bij de overgang naar een nieuwe structuur en dit uitvoeringsplan voor te leggen aan de commissie. ZCW van 2 oktober 2006.

Bijlage 1

AANVAARD

GROENLINKS **CDA** **SGP** Statenfractie Utrecht **D66**

Motie ondersteuning mantelzorg 1773

De Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 7 november 2005 ter bespreking van de begroting 2006;

Constaterende:

- dat mantelzorg een niet te verwaarlozen onderdeel is van het stelsel van gezondheidszorg in Nederland en dat de betekenis hiervan in de komende jaren eerder toe dan af zal nemen;
- dat de provincie in 2000/2001 aan de wieg gestaan heeft van de regionale steunpunten mantelzorg;
- dat een professionele infrastructuur van de ondersteuning van de mantelzorg van grote betekenis is voor de kwaliteit en continuïteit van mantelzorg;
- dat het financiële beleid van VWS m.b.t. de CVTM-gelden (Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg) voor de regionale steunpunten een bezuiniging van ca. 20% ten opzichte van 2004 tot gevolg heeft;
- dat de gemeenten per 2006 verantwoordelijk worden voor de infrastructuur van de ondersteuning van de mantelzorg;
- dat VWS voor 2006 € 5 mln. extra ter beschikking stelt voor ondersteuning van de mantelzorg en voor 2007 € 10 mln., maar dat in het kader van de WMO de gelden voor de ondersteuning van de mantelzorg niet geoormerkt worden toegevoegd aan het Gemeentefonds;

Overwegende:

- dat de regionale steunpunten ondersteuning mantelzorg ook in relatie tot gemeentelijke steunpunten mantelzorg een duidelijke betekenis hebben, zoals nog is benadrukt tijdens de provinciale bijeenkomst ondersteuning mantelzorg op 4 november j.l.;

Spreken uit:

- als Provinciale Staten zeer bezorgd te zijn over de financiering van de steunpunten mantelzorg;
- dit kenbaar te maken bij de Tweede Kamer;
- de Tweede Kamer te verzoeken de gelden voor ondersteuning van de mantelzorg te oormerken;

En verzoeken voorts:

- de Statencommissie ZCW in overleg met de Gedeputeerde Staten een provinciale visie te formuleren op de ontwikkeling van de regionale steunpunten tot 2010 en dit op een zodanig tijdstip te doen dat deze visie betrokken kan worden bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2005;

En gaan over tot de orde van de dag.

Christen Unie

voorzit

Rein Bijkerk
GroenLinks

R. Bouwmeester
R. Bouwmeester
D66

Q. P. van der Grinten
CDA

H. Hooger
VVD

H. Overboek
Christen Unie

H. Overboek
PvdA

Bijlage 2

INFORMATIE OVER MANTELZORGONDERSTEUNING IN DE PROVINCIE UTRECHT

Wat is/doet een regionaal steunpunt precies? En wat doet een lokaal steunpunt?

Een Lokaal Steunpunt Mantelzorg geeft informatie, advies en ondersteuning aan mensen die onbetaald voor een ander zorgen, zoals familieleden, burens en vrienden. Zij geven informatie over de inzet van het persoonsgebonden budget om de mantelzorgers te ontlasten.

De regionale steunpunten Mantelzorg staan iets verder af van de mantelzorger, hoewel ze ook lotgenotencontacten organiseren, en informatie en advies geven aan mantelzorgers. Ook geven ze informatie en advies aan de lokale steunpunten, en pakken ze zaken op die op lokaal niveau niet opgepakt kunnen worden (denk hierbij bv aan ondersteuning aan specifieke groepen mantelzorgers, allochtone mantelzorgers, jonge mantelzorgers of GGZ mantelzorgers). Aandacht geven aan deze relatief kleine doelgroepen is op lokaal niveau waarschijnlijk minder eenvoudig te geven (ivm capaciteit van de lokale steunpunten).

-Hoeveel regionale steunpunten zijn er?

Er zijn er nog 6. In 2000-2001 zijn er 7 regionale steunpunten opgericht. Dit is gebeurd met een eenmalige subsidie van de provincie (voor het oprichten van de steunpunten was ongeveer fl. 250.000,- uitgetrokken). Vervolgens is de structurele financiering van de steunpunten overgedragen aan het Zorgkantoor. Begin 2005 is het regionale steunpunt mantelzorg Eemland opgeheven (vanwege de korting op financiële middelen).

-Waar bevinden de regionale steunpunten zich?

Steunpunt mantelzorg Lekstroom (Ijsselstein)
Steunpunt mantelzorg Zeist e.o. (Zeist)
Steunpunt mantelzorg Zuidoost Utrecht Oost (Veenendaal)
Steunpunt mantelzorg West Utrecht Noord (Maarssen)
Steunpunt mantelzorg Woerden e.o. (Woerden)
Steunpunt mantelzorg Utrecht (Utrecht, dit steunpunt richt zich uitsluitend op de stad Utrecht)

Regio Eemland heeft geen regionaal steunpunt meer, het lokale steunpunt in Amersfoort onderhoudt nog wel contacten met de overige lokale steunpunten in deze regio (bv verspreiding van promotiemateriaal van MEZZO (voormalige LOT/X-zorg) loopt via lokaal steunpunt Amersfoort).

Hoeveel gemeenten worden bediend door de regionale steunpunten?

Tot voor begin dit jaar was de ondersteuningsstructuur provinciedekkend. Nu Eemland is opgeheven, worden de Eemlandse gemeenten niet meer ondersteund.

Hoeveel uren beroepskrachten hebben de regionale steunpunten?

Het steunpunt mantelzorg Utrecht is verreweg het grootst (met 2 beroepskrachten van allebei ongeveer 24 uur). Dit lijkt veel, maar in verhouding tot Rotterdam, Amsterdam en Den Haag is het minimaal. De overige regionale steunpunten hebben ook allemaal een beroepskracht. Het aantal uren varieert: Woerden e.o. heeft 12 uur, Zuid oost Utrecht Oost heeft 24 uur.

Financiële korting op budget van 2005

De meeste steunpunten zijn ongeveer 20% gekort tov 2004: bv.

- Steunpunt mantelzorg Zeist e.o.: 70.000,- aangevraagd, 56.000,- gekregen (20%)
- steunpunt mantelzorg Vecht en Venen: 47.500,- aangevraagd, 35.921,- gekregen (23%)

Het steunpunt Eemland is om deze reden gesloten.

Voor 2005 geven alle regionale steunpunten aan genoodzaakt te zijn om sterk te moeten korten op provinciaal/regionaal overleg, terwijl samenwerking en netwerkvorming juist belangrijk zijn. Verder geven de steunpunten aan ook te moeten snoeien in activiteiten voor mantelzorgers, zoals lotgenotencontact, informatiebijeenkomsten, cursussen aan vrijwilligers en mantelzorgers.

Hoe zit de financiering van de regionale steunpunten in elkaar?

Middels de CVTM regeling financieren de Zorgkantoren o.a. de regionale steunpunten mantelzorg. (CVTM staat voor subsidieregeling Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg. CVTM-gelden zijn afkomstig van VWS. Hiermee worden de zorgkantoren in staat gesteld de regionale steunpunten mantelzorg, vrijwillige thuiszorg, netwerken palliatieve zorg, en buddyzorg te financieren.) Bij de toekenning van het budget voor 2005 zijn regionale steunpunten mantelzorg in de provincie Utrecht gekort. Door de korting heeft Ravelijn zelfs besloten om het regionale steunpunt mantelzorg Eemland op te heffen.

Het Zorgkantoor vindt dit zelf ook ongewenst dat de regionale steunpunten zijn gekort, maar had geen andere mogelijkheid. Het Zorgkantoor heeft weinig beleidsvrijheid bij het uitvoeren van de regeling, en fungeert eigenlijk als een soort doorgeefluik. De landelijke beoordelingscriteria die het zorgkantoor moet hanteren om de subsidie aanvragen te beoordelen, zijn zeer ruim geformuleerd, en bieden weinig mogelijkheden om aanvragen gefundeerd af te wijzen. Zeer veel subsidieaanvragers voldeden dus aan de criteria. Het zorgkantoor heeft daarom moeten besluiten om al deze aanvragen te honoreren en op iedere aanvraag een korting toe te passen.

Met de komst van de WMO zal het voortbestaan van de regionale steunpunten onder druk komen te staan. Met de komst van WMO zal een deel van het CVTM-geld direct naar gemeenten gaan (het gaat om het deel waarmee de regionale steunpunten mantelzorg worden gefinancierd. Het zorgkantoor houdt nog wel het CVTM-geld om de palliatieve zorg te ondersteunen). Risico bestaat dat gemeenten voorrang geven aan lokale prioriteiten, en dat de regionale steunpunten zullen verdwijnen.

Naast de regionale steunpunten zijn er in de provincie ook lokale informatiepunten opgericht in alle Utrechtse gemeenten. De meeste gemeenten hebben een lokaal informatiepunt, waarvan de financiering door de lokale overheid is geregeld. Er zijn echter ook een paar gemeenten waarin het lokale steunpunt puur draait op vrijwilligerswerk.

10 miljoen extra voor mantelzorg

Staatssecretaris Ross stelt voor 2006 € 5 miljoen extra beschikbaar voor mantelzorgondersteuning. Vanaf 1 januari 2007 wordt dit bedrag verhoogd tot € 10 mln structureel.

Vanaf 2007 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de infrastructuur voor mantelzorgondersteuning. De extra middelen van VWS gaan ongeoormerkt naar het gemeentefonds. Versterking van de infrastructuur hoeft niet te betekenen dat de huidige infrastructuur per se in stand gehouden moet worden. Na de inwerkingtreding van de WMO kunnen de middelen binnen de gegeven doelstelling ook anders worden ingezet. Wel wordt ervan uitgegaan dat ook de gemeenten het uitvoerend werk op het terrein van mantelzorgondersteuning belangrijk achten en de genoemde extra middelen aan uitvoerend werk zullen blijven besteden.

Wat doet de provincie nu:

- De provincie geeft geen structurele middelen uit aan de steunpunten mantelzorg
- Krediet Zorg 2005: € 190.000,- besteed aan projecten
- Regulier werkplan Alleato: opstellen visie toekomst reguliere steunpunten.
- Sociale agenda (thema vrijwilligerswerk en mantelzorg)

Patricia Plaizier, sector maatschappelijke ontwikkeling/220206